

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.733/2011/5. szám

A Debreceni Ítéltábla a Mészáros Ügyvédi Iroda (cím, ügyintéző: Dr. Mészáros János József ügyvéd) által képviselt kiskorú felperes neve k.-i (cím) lakos felperesnek - a 2. számú Ügyvédi Iroda (cím, ügyintéző: Dr. Cserbáné dr. Papp Éva ügyvéd) által képviselt M. Megyei Jogú Város Önkormányzata (címe) I. rendű és a **II.r. alperes neve (címe)** II. rendű alperesek ellen - mely perbe a II. rendű alperes pernyertessége érdekében beavatkozott az előbb Dr. Koncz István ügyvéd, majd a másodfokú eljárásban ... dr. ... vezető jogtanácsos által képviselt **beavatkozó neve (címe)** - kártérítés iránt indított perében a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 23.P.20.730/2010/30. számú ítélete ellen a felperes által 31. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

Ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét részben megváltoztatja, az I. rendű alperes terhére megállapított marasztalás összegének, valamint az állam javára megtérítendő szakértői díjnak a megfizetésére az alpereseket egyetemlegesen kötelezi.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az I. rendű alperesnek 13 750 (Tizenháromezer-hétszázötven) forint általános forgalmi adót tartalmazó 68 750 (Hatvannyolcezer-hétszázötven) forint, a II. rendű alperesnek 8 750 (Nyolcezer-hétszázötven) forint általános forgalmi adót tartalmazó 43 750 (Negyvenháromezer-hétszázötven) forint fellebbezési eljárási költséget.

Kötelezi a II. rendű alperest, hogy az államnak külön felhívásra térítsen meg 48 000 (Negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

2009. október 10-én az akkor 5 esztendő felperes az esti órákban az I. rendű alperes tulajdonában, a II. rendű alperes kezelésében álló m.-i **A.** Kilátó teraszán balesetet szenvedett. A gyermek a sötétben nem vette észre, hogy a terasz hiányzó fakorlátját rögzítő korláttartó vasból szög áll ki, ami a jobb arcfelét, a szemhéját és a homlokát végigsértette.

A balesetet követően szülei azonnal kórházba vitték, ahol az orvosi vizsgálat során, a jobb arcfélen, az alsó szemhéjon a belső szemzughoz húzódóan mintegy 5 cm-es, kissé érintőleges, egyenetlen szélű, bőr aljába terjedő sebet találtak. Idegentestet a sérülés területén, továbbá szemsérülést, illetve mélyebben húzódó képlet sérülését nem észleltek. A homlok középső harmadában 2 mm-es sebet is rögzítettek. A gyermek sebellátása helyi érzéstelenítésben megtörtént, varratokat és fedőkötetést alkalmaztak.

Az október 15. napján történt ellenőrző vizsgálatkor sebgyógyulást állapítottak meg, eltávolították a varratokat, majd a pörk leválása után heghuhító kezelést javasoltak.

A november 19-i kontrollvizsgálat alkalmával nem kiemelkedő, kissé tömött heget találtak, heghuhító kenőcs használatát javasolták, fénytől való védelem mellett.

Ezt követően még 5 alkalommal került sor további ellenőrző vizsgálatokra. A legutóbbi, 2010. októberi alkalommal esztétikailag kifogástalan hegmaradványt rögzítettek, azzal, hogy a fényvédelem továbbra is tartósan indokolt, és az addig alkalmazott szilikonos kezelés fokozatos megszüntetését javasolták.

A felperes arcsérülésének gyógytartama 8 napban határozható meg, azzal, hogy ez idő alatt a sebszélek összetapadtak, a rögzítő varratokat el lehetett távolítani, azt követően szövődmény nem alakult ki. Az arcon lévő felszínes élhatású tárgy okozta sérülés általában jelentősebb fájdalomérzettel nem jár. Amikor a sebszélek összetapadtak, azt követően már fájdalom nem jelentkezett, így az legfeljebb az első ellenőrző vizsgálatig volt tapasztalható.

A felperes arcán a jelenleg észlelhető, nem jelentős heg részben környezetébe olvad, nem feltűnő, részben jól látható, de annak nagysága, színe visszatetsző, torzító hatást nem kelt. A heg a szokásos gyógyulásnak megfelelően alakult ki és a jövőben várhatóan még észlelhető a színváltozás csökkenése és a jelenleg sem észlelhető tömörség, keloidos jelleg fellépésére számítani nem kell, ezért korrekciós plasztikai műtét jelenleg nem indokolt, és a hegyógyulás alapján várhatóan a jövőben sem lesz rá szükség. Erre vonatkozóan azonban csak a felnőtt kor kezdetén történő vizsgálat alapján adható határozott vélemény.

A felperes baleset utáni állapota kialakult, végleges, a várható változás a heg környezetéhez való hasonulásában jelentkezhet, az arcon levő heg enyhe esztétikai károsodásként értékelhető.

A gyermeknél a baleset kapcsán pszichikai károsodás bekövetkezte csak átmeneti jelleggel valószínűsíthető, ami az idők folyamán megszűnt, a felperes feldolgozta a vele történeteket, állapota spontán gyógyult, pszichológiai vagy pszichiátriai kezelést nem igényelt.

A tulajdonos I. rendű alperes a II. rendű alperest bízta meg a nem lakás céljára szolgáló helyiségek, így a kilátó kezelésével is, s e megbízás magában foglalta az üzemeltetési, karbantartási, felújítási, korszerűsítési munkák elvégzését is.

2006 végén kezdődött a kilátó több ütemben történő felújítása, de az a baleset bekövetkezésekor már nem tartott, abban az időpontban a kilátó a látogatók számára nyitva állt.

A II. rendű alperes alkalmazottai a terasz és az épület állapotát alkalmyszerűen, utólag nem dokumentálható módon ellenőrizték.

2009. szeptember 9-én a B. Online www.b....hu <<http://www.b....hu>> oldalon megjelent a „**cikk címe**” című cikk, amely a kilátó balesetveszélyes állapotára hívta fel a figyelmet. Az írás szerint a kilátóról itt-ott már kisebb betondarabok váltak le, fakorlát nem nagyon van a teraszán, rendkívül balesetveszélyessé vált a fakorlátok alatti rész. „Dolgos emberek” ugyanis a fakorlátokat eltávolították, így szabadon maradtak a rögzítő tüskék, amelyek a gyermeknek vannak szemmagasságban.

A perbeli balesetet követően a hiányzó fakorlát helyett fémkorlátot helyeztek el a teraszon.

A felperes eredeti keresetében 8 000 000 forint, ennek 2009. október 10-től járó kamatai és a perköltség megfizetésére kérte kötelezni egyetemlegesen az alpereseket. Álláspontja szerint az alperes karbantartási kötelezettségének elmulasztásával jogellenesen okozott kárt részére, a balesettel ugyanis testi épséghez, egészséghez való személyiségi jogai sérültek. Ennek kompenzálására kérte nem vagyoni kára megtérítésére kötelezni a károkozókat. A perben beszerzett szakértői véleményeket követően követelése összegét 3 000 000 forintra szállította le. Az egyetemleges marasztalás jogalapjaként a Ptk. 350. § (1) bekezdését jelölte meg.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Azzal védekeztek, hogy az önkormányzati tulajdonú **A.** Kilátó terasza mindenki által szabadon látogatható, azt a látogatók saját felelősségükre használhatják. Álláspontjuk szerint a II. rendű alperes a karbantartási kötelezettségét az általában elvárható módon teljesítette, felelősség a felperest ért kárért őt nem terheli. Hivatkoztak arra, hogy a felperes szülei nem kellő körültekintéssel jártak el a baleset bekövetkezése előtt, így a felperes közrehatása is megállapítható az őt ért kár tekintetében. A jogalap vitatása mellett túlzottnak vélték a kereset összecszerúságát is.

A II. rendű alperes pernyertessége érdekében beavatkozott felelősség-biztosítója, amely a II. rendű alperessel szembeni kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság ítéletében az I. rendű alperest kötelezte 800 000 forint, ennek 2009. október 10-től a kifizetésig járó kamata megfizetésére oly módon, hogy a marasztalási összeget az I. rendű alperes a kiskorú felperes lakóhelye szerint illetékes gyámhivatal székhelye szerinti hitelintézetnél nyitott gyámhatósági fenntartásos betétbe köteles teljesíteni. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította, a felperest kötelezte az alperesek, mint egyetemleges jogosultak részére 168 750 forint perköltség megfizetésére. Pervesztességével arányos mértékben kötelezte az I. rendű alperest az állam javára szakértői díj megfizetésére.

A határozata indokolásában kifejtette, hogy a felperest ért kárért az I. rendű alperest, mint az épület - és a Ptk. 686. §-a értelmében az azzal azonos elbírálás alá eső egyéb építmény - tulajdonosát a Ptk. 352. § (1) bekezdése alapján terheli felelősség. Kifejtette, hogy noha a II. rendű alperes az I. rendű alperessel kötött szerződése alapján őt terhelő ellenőrzési, karbantartási kötelezettségnek nem tett eleget, mert a kilátó korlátjának veszélymentes állapotáról nem győződött meg a tőle elvárható módon, az I. rendű alperessel való egyetemleges marasztalásának nincsen helye, mert a Ptk. 350. § (1) bekezdése alapján erre csak az esetben lenne lehetőség, ha a károkozó felelősségére a kártérítési felelősség általános szabályai lennének az irányadók.

Rámutatott, hogy az adott esetben „károsulti közrehatás” nem volt megállapítható, hiszen a kilátó az esti órákban is nyitva állt és a felperes és családtagjai a rendeltetésének megfelelően vették igénybe azt, a gondozók terhére felróható magatartás, mulasztás nem írható.

A kilátó azonban nem volt biztonságos, használatra alkalmas állapotban, mert a II. rendű alperes a karbantartási munkákat igazolható módon nem látta el megfelelően, így a terasz a fakorlát hiánya miatt balesetveszélyes állapotban volt, s a károsult felperes kára ezzel okozati összefüggésben keletkezett.

Az összecszerűség tekintetében a beszerzett pszichológus, elmeorvosi és igazságügyi orvosszakértői véleményeket aggálytalannak találva hangsúlyozta, hogy a felperesnél a balesettel összefüggésben pszichés károsodás nem volt kimutatható, az eltelt időben a történeteket feldolgozta anélkül, hogy pszichológiai vagy pszichiátriai kezelést igényelt volna. Sérülése 8 napon belül gyógyult, annak jellege, elhelyezkedése miatt jelentősebb fájdalmat a gyermeknek elszenvednie nem kellett, az arcán lévő heg enyhe esztétikai károsodásként értékelhető. E tekintetben a jövőben pozitív változás várható, mert a heg környezetébe olvad, ahhoz hasonul, korrekciós plasztikai műtétre vélhetőleg a későbbiekben sem lesz szükség.

Mindemellett megállapította, hogy a felperes egészséghez fűződő személyiségi joga sérült, ezért a Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontja értelmében nem vagyoni kártérítésre tarthat igényt. Annak objektív mércéje nincs, a bíróságnak a nem vagyoni kár összecszerűségét mérlegeléssel kell megállapítania. E körben értékelve a szakértői véleményeket, arra a következtetésre jutott, hogy a felperest ért hátrány 800 000 forinttal kompenzálható.

Rámutatott, hogy a felperes hivatkozásával szemben nem találta bizonyítottnak azt, hogy a baleset bekövetkeztekor a szülők pánikba esésének eredményeként a gyermek rendkívül radikális lelki traumán esett volna át, mint ahogy azt sem, hogy a sérülés jellegéből eredően igen erős fájdalmai lettek volna. Nem találta megállapíthatónak azt sem, hogy a felperes általános életérzése rosszabbá vált, illetve, hogy a gyermek megjelenésének esztétikai minősége kedvezőtlenül tartósan romlott volna, ebből eredően személyiségi helyzete a korábbihoz képest kedvezőtlenül változott volna. Álláspontja szerint a gyermek életkora sem indokol magasabb összegű kártérítést.

A marasztalási összeg után a Ptk. 360. § (1) bekezdése alapján kötelezte kamat fizetésére az I. rendű alperest.

A Csjt. 82. § (2) bekezdésére, illetve a 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet 147. § (1) bekezdés a) pontjára utalással döntött akként, hogy a megállapított kártérítési összeget a kiskorú javára nyitandó gyámhatósági fenntartásos betétben kell elhelyezni.

A perköltségről a pernyertesség-pervesztesség arányának figyelembevételével döntött a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján.

Az ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben az ítélet megváltoztatását és az alperesek módosított kereset szerinti egyetemleges marasztalását kérte.

Elismerte, hogy a nem vagyoni kártérítés mértékének körében nem létezik objektív mérce, az összegszerűség megállapítása a bíróság mérlegelésétől függ, ám álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete e szempontból megalapozatlan. Hivatkozott arra, hogy a Legfelsőbb Bíróság döntései következtében olyan bírói gyakorlat alakult ki, amely elismeri a bizonyítási nehézségek kiküszöbölése érdekében a köztudomású tények fogalmát. Ilyennek tekintendő azok a körülmények, amelyek a személyiségi jogokat egyértelműen és nyilvánvalóan sértik. Megítélése szerint ebből következően az adott esetben köztudomású és a felperes javára megállapítandó kártérítés magasabb összegét indokoló tény, hogy a fejsérülést szenvedett gyermek szüleinek pánikreakciója átragadt a felperesre, aki ebből következően rendkívül radikális lelki traumán esett át, ez meghaladta az ijedtség szokásos mértékét; a felperesnek erős fájdalmai voltak; a gyógyulási folyamat lelki terhet jelentett számára; és az ilyen korú károsult a valóságosnál mélyebben éli meg az őt ért traumát, mint a hasonló sérülést elszenvedő felnőtt; a hegesezés nyomot hagy a sértett arcán, e tekintetben állapota végleges, s ez az esztétikai károsodás semmiképpen sem tekinthető enyhe személyiségi jogi sérelemnek.

Megismételte azt az elsőfokú eljárás során is kifejtett álláspontját, hogy a nem vagyoni kártérítési igény akkor is megalapozott, ha a sérülés teljes mértékben szövődmény vagy látható heg nélkül gyógyulna. Előadta, hogy a nem vagyoni kártérítés megfizetése egyrésztől kompenzációs jellegű jogkövetkezmény, másrészt azonban szankciós célzata is van, s e szempontot sem értékelte kellő súllyal a megyei bíróság.

Az alperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és a felperes költségben való marasztalását kérték. Azzal érveltek, hogy a károsult által köztudomásúnak minősített tények nem indokolják a megyei bíróság által megállapított nem vagyoni kártérítés összegének felemelését, a kártérítés mértékét ugyanis az adott eset összes körülményének mérlegelésével kell a bíróságnak megállapítani, s e tekintetben a szakértői vélemények az irányadók, az abban foglaltakat az elsőfokú bíróság helytállóan mérlegelte, ezért az ítélet helyes indokai alapján történő helybenhagyását indítványozták.

Az ítéletábra erre irányuló fellebbezés hiányában nem érintette az elsőfokú bíróság ítéletének az I. rendű alperest 800 000 forint és járulécai erejéig marasztaló rendelkezését a Pp. 253. § (3) bekezdésére figyelemmel.

A fellebbezést a II. rendű alperes kártérítési felelősségének jogalapja körében megalapozottnak, az összecszerűséget illetően azonban alaptalannak találta.

Az ítéletábra nem osztja az elsőfokú bíróság azon álláspontját, hogy az alperesek egyetemleges marasztalásának az adott esetben nincsen helye.

Az I. rendű alperes felelőssége - ahogy azt a megyei bíróság helytállóan kifejtette - a Ptk. 352. § (1) bekezdése alapján áll fenn, míg a II. rendű alperes, mint az I. rendű alperes megbízottja, a Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján tartozik felelősséggel a felperest ért kárért, mert jogellenes mulasztás terheli a karbantartási munkák elvégzése körében, és a károsultnak ezzel okozati összefüggésben keletkezett a kára.

A Ptk. 350. § (1) bekezdésében foglaltak a megbízó felelősségét alapozzák meg, a megbízott kárfelelőssége ugyanis evidencia, adott esetben pedig a fentiek szerint az általános szabályok szerint tartozik kártérítéssel. Az alperesek felelőssége a felperest ért kárért egyaránt megállapítható, noha annak eltérő a jogszabályi alapja, ám ez nem zárja ki az egyetemleges marasztalásuk lehetőségét. A Ptk. 344. §-ának (1) bekezdése a többes okozáson kívül semmilyen további feltételt nem tartalmaz.

A nem vagyoni kártérítés összege megállapításának elvi alapjait és szempontjait az Alkotmánybíróság 34/1992. (VI.1.) AB határozata alakította ki, tág teret adva a bírói mérlegelésnek. Az ítélezési gyakorlat szerint a nem vagyoni kárpótlás mértékének meghatározásánál a károsult személy körülményeit, életkorát, a társadalomban elfoglalt helyzetét, a káreseménynek a károsult személyével való összefüggéseit kell döntő súllyal értékelni. A nem vagyoni kárpótlás mértéke megállapításánál tehát a jogsértés súlyát és a következmények súlyosságát kell figyelembe venni, nem hagyható értéketlenül az összeg meghatározásánál a hasonló következményekkel járó korabeli káreseményekkel kapcsolatos ítélezési gyakorlat és az annak megfelelő egységes megítélés követelménye sem. A bíróságnak a kárpótlás összegét úgy kell meghatározni, hogy az az eset összes egyedi körülményét figyelembe véve és mérlegelve alkalmas legyen arra, hogy a pénzzel nem mérhető hátrányokat más nemű, pénzbeli előnyök nyújtásával hozzávetőlegesen kiegyensúlyozza. A bírói gyakorlat a becslés korlátjaként mindenkor a józan mértéktartást alkalmazza, a hasonló tényállású ügyekben azonos időszakban történt káresemények kapcsán megítélt nem vagyoni kárpótlási összegek, valamint a károkozás időpontjában irányadó ár- és értékviszonyok figyelembevételével, annak érdekében, hogy a károsultak közötti indokolatlan különbségtételt elkerülje.

A polgári jogunk az immateriális kártérítést nem fájdalomdíjként szabályozza, hanem a személyiségi jog megsértésének a kártérítési szankciójaként. A személyhez fűződő jogok bármilyen súlyú megsértése azonban önmagában nem teremti meg a nem vagyoni kártérítés jogalapját, ahol a sérelem foka kizárólag a kártérítés összecszerűsége körében lenne értékelhető, hanem a sérelmet szenvedett fél nem vagyoni kártérítésre csak akkor

tarthat igényt, ha bizonyítja olyan hátrány bekövetkezését, amelynek csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez nem vagyoni kárpótlás szükséges (Szegedi Ítéltábla Pf.III.20.553/2007/10. számú ítélet). A személyiségi jogsértés tehát nem váltja ki feltétlenül a szankció alkalmazását, ahhoz többlettényállás szükséges (BDT. 2001. évi 2. sz. jogeset), ezért a személyiségi jogaiban sérelmet szenvedett fél nem vagyoni kártérítésre csak akkor és csak olyan sérelem után tarthat igényt, amellyel összefüggésben őt olyan hátrány érte, aminek a csökkentéséhez, illetve kiküszöböléséhez nem vagyoni kárpótlás szükséges (EBH. 2005. évi 1203., EBH. 2000. évi 302. sz. jogeset). Az adott esetben az elsőfokú bíróság helyesen vette számba és értékelte a felperesnél bekövetkezett kompenzálendő hátrányokat, azok tekintetében helytállóan hagyatkozott az aggálytalan szakértői vélemények megállapításaira, amelyekkel szemben a felperes fellebbezésében - az elsőfokú eljárásban kifejtett álláspontját megismételve - alaptalanul hivatkozott olyan „köztudomású tényekre”, amelyek a megállapított nem vagyoni kárpótlás összegének felemelését indokolnák. Mindazokat a „köztudomású tényeket”, melyeket a károsult megjelölt, az elsőfokú bíróság figyelembe vette. A fellebbezés érvelésével ellentétben a gyermek nem esett át rendkívül radikális traumán, nem voltak erős fájdalmai, a gyógyulási folyamat különös lelki terhet nem jelentett számára, az esztétikai károsodás sem jelentős mértékű és az a jövőben vélhetően enyhülni is fog. A bíróság ezen megállapításai alapjául a felperes által sem vitatott szakértői vélemények szolgáltak, melyekkel szemben teljességgel elfogadhatatlan az az érvelés, hogy a károsult vizsgálatán alapuló következtetésekkel szemben a feltárt hátrányoknál köztudomásúan súlyosabb hátrányok érték. A szakértő megállapításait azonos súlyú, szakmailag megalapozott érvekkel tehetné volna csak aggályossá a károsult, ilyen bizonyítékokat azonban az eljárás során nem terjesztett elő.

Helytálló a felperes azon hivatkozása, hogy nem vagyoni kártérítés jár a károsult részére akkor is, ha a sérülés teljes mértékben szövődmény nélkül, látható heg nélkül gyógyul, ám ez csak abban az esetben igaz, ha más körülmény, például az elszenvedett lelki sérülés indokolja a kártérítés megállapítását. Ilyen más jellegű sérülés is csak annak bizonyítottasága esetén vehető figyelembe.

Téves az a fellebbezési érvelés, hogy a kártérítés nemcsak kompenzációs jellegű, hanem egyfajta szankció is, ilyen célja ugyanis a nem vagyoni kárpótlásnak a hatályos jogszabályok szerint nincsen.

Mindezekre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a rendelkező részben írtak szerint a Pp. 253. § (2) bekezdése és az állam által előlegezett szakértői díj tekintetében a Pp. 253. § (3) bekezdés utolsó mondata alapján részben megváltoztatta.

A felperes fellebbezése az I. rendű alperessel szemben alaptalannak bizonyult, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles az I. rendű alperes részére fellebbezési eljárási költség megfizetésére.

A II. rendű alperessel szemben a fellebbezés csak kis részben volt megalapozott, ezért a felperes a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján köteles a II. rendű alperes részére pernyertességével arányos fellebbezési eljárási költség megfizetésére.

A fellebbezési eljárás költségeként az ítélőtábla mindkét alperes esetében jogi képviselőjük munkadíját számolta el, melynek összegét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, (5) bekezdése és 4/A. § (1) bekezdése alapján határozta meg.

A felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt fellebbezési illeték elvesztésével arányos részét a II. rendű alperes a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján köteles az állam javára megtéríteni.

Az ítélőtábla a fellebbezést a Pp. 256/A. § (1) bekezdés f) pontja alapján bírálta el tárgyaláson kívül.

D e b r e c e n, 2012. január 10.

Dr. Csiki Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Veszprémy Zoltán s.k. előadó bíró, Dr. Kocsis Ottília s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

- kiadó -